

Posudek výtvarných děl k tematickému zadání plakety na rodiště R. M. Rilkeho

Předložené práce z oboru sochařství jsou dílem dvou autorů, kteří se dostali do užšího výběru k posouzení adekvátnosti díla zadanému tématu vytvořit pamětní desku na dům, na jehož místě původně stával rodný dům R. M. Rilkeho. Autoři paní Prachatická a pan Hošek shodně navrhli exteriérové řešení umístěné do niky v průčelí domu. Rozdíl autorů spočívá v samotné kompozici, pojetí obsahové stránky a prostorových vztahů sochařské problematiky.

Pan Hošek předložil dvě portrétní studie jedna v životní a jedna v podživotní velikosti, ovšem odlišného data vzniku. Časový rozdíl zde hraje významnou roli v odlišnosti pojetí portrétu Rilkeho, kde můžeme vidět staršího a mladšího muže, kteří si navzájem nejsou příliš podobní bez ohledu na zachování rysů při vlivu postupného stárnutí. Hlavní problém spočívá v nasazení hlavy, kde jednoznačně autor řeší přímopohledovost při modelaci, aniž vnímá značné převýšení určeného místa. Tím by došlo k odklonu z pohledové osy k diváku a bezdůvodnému zírání hlavy na přes ulici do prázdna. Samotné usazení jedné z hlav na hřbetu knihy působí z čelního pohledu jako na trnoži, která je disproporční ke hmotě nad sebou. Doprovodná křídla z obou stran knihy-soklu, jež tvoří hřbety knih, jsou příliš drobné a v reálu budou nesrozumitelné pro větší odstup při pohledu z chodníku.

Paní Prachatická se opřela při budování svého názoru k řešení jak o zkušenost, tak cit pro místo, včetně obsahovému souznění portrétovaného s významem díla. Jistota práce s písmem a plochou jako nosiče informace, včetně funkční tvarovosti fundamentu busty Rilkeho, jsou ve shodě jak v celkovém výrazu, tak k místu instalace. Hlava portrétu má důležitý sklon ve směru k místu pozorovatele před domem, což umožní navázat kontakt s dílem a modelační provedení způsobuje pohyb ze spodu nahoru. To potvrzuje deska na stěně niky, která svým střechovitým tvarem koresponduje s otevřenou knihou a na jejích křídlech je dvoujazyčná mutace textu o významu místa. Samotné jméno R. M. Rilkeho je v centru pod bustou jako součást pruhu postaveného na hranu a tím tvoří plochu textu, jehož šíře je hranicí zalomení pásu na obou stranách vzad a po středovém doteku se opět vracející do pohledu ovšem již v zadním plánu, na plochu desky. Tato nápaditá část ve tvaru ležícího x je soklem busty. Vzhledem k exteriérovému umístění díla profilace soklu nebrání protékání tajícího sněhu, nebo dešti. Uvedené poznatky svědčí o schopnosti autorky komplexně s ohledem na dobu působení připomínané osobnosti řešit jak svůj autorský výraz, tak charakter doprovodných částí jako typografie, koncentrace v textu na podstatné informace o autoru německy píšícímu v Českém prostředí. Autorka zvládla dostat podobu díla do shody s architekturou, které se její dílo stane trvalou součástí. Tím jsem oznámil výsledek mé volby, která práce se má z mého pohledu realizovat do finální podoby v rámci soutěže.